

Kanal : TRT2
Başlık : Miyako'dan Payitahta, 23. Bölüm
Konuşmacılar : Prof. Dr. Balkan Naci İSLİMYELİ, Prof. Dr. Filiz ÖZER,
Prof. Dr. Eva ŞARLAK, Günseli KATO
Video Adresi : https://youtu.be/zqQPg_Hj4jU
Yayın Tarihi : 13 Mart 2020

TRT2

Günseli Kato: Efendim, Merhaba. Bugün o kadar değer verdiğim muhteşem üçlü hem üniversiteden hem Topkapı Sarayı'ndan hem sosyal hayattan hayran olduğum Sayın Hocam Filiz Özer. Efendim, hoş geldiniz bugün bilinmeyenleri konuşacağız Ayasofya'nın, Topkapı Sarayı'nın bilinmeyenlerini. Sayın Eva Hanım, Eva Şarlak sayın dekanım diyeyim Işık Üniversitesinin Güzel Sanatlar Fakültesi dekanı hem güzel hem İstanbullu kaç kol İstanbullu. Bize hayattan bahsedecek, sanattan ve öğrencilerinden ve çok eski dostum Balkan Naci İslimyeli. O, tarihe imza atmış ünlü bir sanatçı sanatı giyinmiş, sanatı içmiş, müthiş bir sanatçı ve şimdi kadınlarla ilgili bir sergisi var. Onu anlatacağız siyahlı kadınları konuşacağız ama İstanbul'u da konuşacağız.

Balkan Naci İslimyeli: Tabii ki, tabii ki.

Günseli Kato: Sayın Hocam, sizinle başlayalım istiyorum. İstanbul deyince Topkapı Sarayı, Ayasofya ve tabii mimarlık tarihi profesörü olarak siz bilinmeyen çok şey biliyorsunuz. Her şey konuşulmuyor ekranlarda bugün o konuşulmayanları konuşmak istiyorum. Mimar Sinan'ı konuşalım, Mimar Sinan'ı kiminle mukayese edersiniz mesela. Ayasofya'dan başlayalım Sayın Hocam, buyurun sahne sizin.

Filiz Özer: Ben, bir kere sözlerime başlamadan önce size teşekkür etmek istiyorum. Hem çok eski bir dostum, çok takdir ettiğim bir sanatçı, bir de çok sevdiğim iki meslektaşım hem en iyi birkaç öğrencimden biri Eva Şarlak hem de çok birlikte çalıştığımız Balkan Bey'le yani hem öğrencim, meslektaşlarım hem de çok saygı duyduğum iki şeydir siz de öyle.

Günseli Kato: Aynı masada oturmak ne kadar güzel değil mi?

Filiz Özer: Evet, evet. Şöyle onun için pek çok şey romantik olarak biliniyor yani Mimar Sinan büyük adamdı, ama ne yaptı deyince çok az kişi şey yapıyor biliyor. Şimdi Ayasofya'dan bahsedeceğiz, ama bugün Ayasofya olmazdı Mimar Sinan olmayaydı. Oradan başlamak istiyorum.

Günseli Kato: Tabii, evet, oradan başlayalım.

Filiz Özer: Çünkü Sinan'ın daha doğrusu II. Selim'in son döneminde Ayasofya çok kötü durumda çok. Yani tamam, Fatih İstanbul'u aldı büyük bir ihtimalle tuğla mimari minare yapıldı.

Günseli Kato: Evet.

Filiz Özer: Ama şöyle düşünün sağınızda tuğla mimari minare, bu tarafta büyük bir gecekondulu semti bütün Ayasofya'nın üstünü kanser gibi sarmış durumda. Bu resim İngiltere'de bir seyyahın yaptığı Freshfield albümü orada var zaten.

Günseli Kato: Gecekondulu.

Filiz Özer: Gecekondulu ve bir de ahşap minare.

Günseli Kato: Allah, allah ahşap minaresi var.

Filiz Özer: Çünkü padişah camisi olduğu için iki minare lazım. Tamam, tuğla minare var, bir de ahşap koymuşlar. Bunu zaten görmüş, ahşap minare onda da var. Onda hafif seziliyor zaten o gecekondulu semti de Sinan bunu anlattığı zaman Selim'e, Selim bir an bir gün geçirmeden temizleyeceksin diyor ve temizliyor. 35 arşın yaklaşılmayacak, payandaları biraz daha güçlendiriyor ve de eğer o günkü şeyleri okursanız hani tarihi kayıtları bütün Ayasofya semtini yarasalar ve sansarlar sarıyor.

Günseli Kato: Temizlikten sonra mı?

Filiz Özer: Temizlikten sonra çünkü orada sansarlar ve yarasalar yaşıyor hepsi. Ben, birkaç sene önce payandaların bir tanesi yukarı çıktım ve yerde bir baktım en tepede ama yani en tepesinde yerde pislik var. Köpek zannettim şeye sordum "O, bir şey değil merak etme sansar pisliği." dedi oranın görevlisi.

Günseli Kato: Hâlâ, hâlâ.

Filiz Özer: Demek ki bizden daha eski İstanbullu onlar.

Filiz Özer: Şeyi biliyorduk Topkapı Sarayı'nda var sansarlar ama ben Ayasofya'ya da hani kamp kurduklarını bilmiyordum. Sinan büyük bir şey restoratör Ayasofya'yı kurtarmış, Kabe'yi uzaktan yani öğrencileri vasıtasıyla tamir etmiş, Zeyrek Camisi veya eski Bizans kilisesidir orası onu kurtarmış. Kurtardığı çok yapı var ve Sinan'a şey gibi bakmamamız lazım bir mimar. Sinan bir mimar değil Sinan çok büyük bir restoratör, çok büyük bir şey aslında devlet adamı sayılır, ama aynı zamanda bugünkü Bayındırlık Bakanı yetkileri var.

Günseli Kato: Evet.

Filiz Özer: Onun içinde her yaptığı camide, her yaptığı başka bir uygulamada her yeri istiklak edebilecek gücü vardı. Hiçbir zaman yapmamış. Şimdi şöyle bir baktığımız zaman bütün yapılarına yola uyduruyor, topografyaya uyduruyor. Ben bir tek Amerikalı daha 20. yüzyıl mimarı var organik mimari diye organik olarak topografyaya uyma, organik olarak.

Günseli Kato: Sinan bunu yapıyor.

Filiz Özer: Tabii, tabii zaten o mimarın daha sonraki şeylerine baktığınız zaman Sinan'ın biliyor Frank Lloyd Wright'tır ismi. 20. yüzyılda organik mimarının kurucusu ama bence Sinan çok daha önce bir organik mimari uygulayan kişi çünkü olduğu yere oturmuştur ve mesela bakın Süleymaniye'ye bakalım. Tepenin üstünde Haliç'e doğru teraslandırmıştır, hiçbir zaman yapıyı örtmez. Bir de dört minareyi avlunun etrafına koymuş. Topografyayla düşer yani ilk caminin hemen yanındaki minareler üç şerefeli daha yüksek, irtifa düşüyor yani iki şerefeli yani sarıyor organik olarak sarıyor tepeyi. Onun için Sinan bir de şunu düzeltmemiz lazım. Bu biliyorsunuz meşhur laf vardır Sinan'ın "Çıraklık, kalfalık ve ustalık." Şimdi bir dakika Sinan zaten büyük bir mühendis, çok büyük bir mühendis. Bataklıklarda on günde köprü yapmış.

Günseli Kato: Aynı zamanda mühendis yani mimar diyoruz, restoratör diyoruz, aynı zamanda da mühendis.

Filiz Özer: Düşünün Van seferinde, Van'dan İran'a giden seferde böyle birçok kısa sürede üç tane kalyon yapıyor. Bütün orduyu geçiriyor ve kaptanlığı da ona veriyorlar.

Günseli Kato: Bu Bağdat seferi sırasında mı Kanunu Sultan Süleyman'ın?

Filiz Özer: Evet, evet. On üç Kanuni Sultan Süleyman orada gidemeyecek, bütün topu, tüfeği hiçbir şeyi geçiremeyecekler. Sinan yapıyor yani ve hiç yapmamış denizi ne kadar biliyorsa biliyor.

Filiz Özer: Sinan, hiçbir zaman çırak olmadı. Zaten bayağı yaşlı 1538'de Hassa mimarbaşı olduğu zaman bayağı yaşlı onun içinde çıraklık denemez. Şehzade Camisi muhteşem bir cami ama Sinan'ın şaheseri Süleymaniye'dir. Doruk noktasında ve Selimiye'de çok, çok önemli ama bir Süleymaniye değil zaten kendi döneminde böyle bir söz yok.

Günseli Kato: O sonradan kondurulmuş laflar herhalde.

Filiz Özer: Sonradan kondurulmuş. Bugün en ciddi dünyaca tanınmış hem Türk hem yabancı bilim adamları bu sözü kabul etmiyorlar. Onun için onu düzeltmemiz lazım. Kendi döneminde de en değer verilen Süleymaniye'dir.

Günseli Kato: Kendi dönemi içinde de.

Filiz Özer: Çok büyük bir programı var. Zaten şeye bakalım o meşhur sünnet düğünü. Eee orada Süleymaniye'nin maketi geçiyor halbuki Selimiye yapılmış.

Günseli Kato: Doğru tabii.

Filiz Özer: Selimiye yapılmış.

Günseli Kato: Hangi eserde geçiyor onu da söyleyelim, efendim? O maket nasıl geçiyor? Surnâme eserinde resmigeçit töreninde. Nerede Sultan Ahmet'te?

Filiz Özer: İbrahim Paşa Sarayı'ndan padişah bakıyor ve bütün meslekler.

Günseli Kato: Esnaf, evet.

Filiz Özer: Önünden geçiyor nakkaş Osman'ın meşhur çizimleriyle birlikte ve büyük ihtimalle birlikte maketin yanında yürüyenlerden biri de Sinan. Sinan'ın bir tane şeyi var sureti o da Lokman'ın minyatüründe Süleymaniye'nin daha doğrusu Kanunu Sultan Süleyman'ın türbesini yaparken orada yaşlı bir adam. O onun dışında bugün o şeyleri resimlerin hepsi 20. yüzyılda yapılmış. Keşke koymasalar çocuk kitaplarına da koyuyorlar ben üzülüyorum yani bir de çok çirkin bir Sinan var yani.

Günseli Kato: Bazı şeylerin sureti yapılmamalı hayalde kalmalı herhalde. Buna bize mahsus bir kültür değil midir? Hani bazı şeyler yapılmaz. Siz hayalinizde bir Sinan yaratırsınız. Hayal etmeyi daha çok seviyoruz herhalde onun görkemini kendimizce hayal edelim diye,

Filiz Özer: Evet, evet.

Günseli Kato: Efendim, buraya kadar bir şok yedik, şok oldum ben Hocamızın anlattıklarından devam edeceğiz Sayın Hocam.

Balkan Naci İslimyeli: Ama bu Hocamızın anlattıkları şöyle toparlanabilir bence yani Leonardo'yla kıyaslanabilecek bir bey baktığınız zaman Sinan. Bütün strüktürel problemleri, bütün mimari yerleşimleri anında çözebilen bir pratik zekâsı var. Leonardo da öyle, alette yapıyor.

Filiz Özer: Bence Leonardo'dan üstün.

Günseli Kato: Bir daha söyler misiniz Sayın Hocam.

Balkan Naci İslimyeli: Hoşumuza gitti.

Günseli Kato: Hoşuma gitti şimdi.

Balkan Naci İslimyeli: Ben Hocanın beni tersleyeceğini düşünürken.

Günseli Kato: Estağfurullah, estağfurullah çok önemli zatlardan bahsediyoruz da tabii ki Leonardo gibi ama Hocam Sinan'ın çok üstün olduğunu her zaman.

Filiz Özer: Anıtsal düzende eşi menendi yok yani Sinan'ın bildiği mühendislik bir kere yani anlatamazsınız ki. Bugün sabahtan başlasak yarın sabaha kadar anlatabilirim.

Günseli Kato: Ne mutlu ne kadar güzel.

Filiz Özer: Bir is odası var mesela bütün Süleymaniye'yi is odasıyla temizliyor böyle bir şey Batı'da yok ve o toplanan is ziyan edilmiyor. Mürekkebin ham maddesi yani bugünkü re-cycling dedikleri.

Günseli Kato: Bu nasıl bir düşünce, nasıl bir mühendislik harikası. Mimarın da yapabileceği bir şey değil.

Filiz Özer: Büyük, büyük yani tabii şansı en doruk noktasında Kanuni döneminde yaşamış olması çok para var. Yani Yavuz'un yaptığı o büyük hazine henüz duruyor ve o imkânlarla ama aynı zamanda da yani birlikte çalıştığı Kara Memi vesaire gibi çok üstün sanatçılarla da çalışıyor. Yani her bakımdan doruk noktası.

Günseli Kato: İstanbul nakkaşhânesinin, saray nakkaşhânesinin en üst seviyesindeki mühendis ve mimar ve altında yapılan eserleri düşünemiyorum tabii ki. Bunun için ayrı bir programda yapacağız sanırım Sayın Hocam. Biraz Eva Hanım'la sohbetimize devam edelim. Eva Hanım bir İstanbullu. O İstanbulluluğu bana bir anlatır mısınız, efendim? Ne demek İstanbullu, nereden geliyorsunuz? Kariyeriniz ayrı bir şey. Ben çok önemişiyorum, buyurun.

Eva Şarlak: Tabii ki, önce hepiniz yani burada bulunmak korkunç bir şey, büyük bir onur sizlerle birlikte.

Günseli Kato: Canım benim, bilmukabele.

Eva Şarlak: Olmak sanatçılarla, bilim insanlarıyla. Korkunç bir heyecan öncelikle bunu söylemeliyim. Bir tarafta Hocam, bir tarafta diğer Hocam üniversitemden, Işık Üniversitesinden işte bir ressamıyla birlikte sanatçısı ama tabii ki, bu arada onu da söyleyeyim hayalindeki kişilerden biriydi. Ben ulaşılmaz bakardım tam okuduğum dönemlerde.

Günseli Kato: Sayın Hocama değil mi?

Eva Şarlak: Ve ben bunu yazmışımdır kendisine çünkü tabii, bizlere sanat tarihi bakılırken Semra Ögel Hocamız eğitimde. İşte Balkan Naci İslimyeli bu ismi bilirdik.

Günseli Kato: Ama her ressam Balkan Naci gibi olamaz. O hem tarihin içerisinde hem arkeolojinin içerisinde hem İstanbul'u yaşayarak yaşayan, bilinmeyen peşinden koşan bir hocadır. Herkes ressam olabilir ama Balkan Naci olamaz. Canım benim Hocam.

Eva Şarlak: Tabii o, o kendisiyle bulduğumda ve özellikle aynı fakültede birlikte çalıştığım zaman "Dkunabiliyorum artık, evet, dediğim bir dönem" Hocam da aynı zamanda beni yetiştiren ve birlikte işte doktora bütün eğitim sürecinde birlikte olduğumuz hocam ve tabii ki siz. Yani sizi de burada mutlaka zikretmem lazım.

Günseli Kato: Sağ olun, efendim.

Eva Şarlak: Sizinle de buluştuk bir dönem aynı koridorlarda. İstanbulluluktan bahsedince şimdi İstanbul denildi Ayasofya, Topkapı Sarayı Mimar Sinan ki ben çok büyük bir kompozitör olarak gözlemliyorum kendisini. Tabii, İstanbulluluk sen İstanbullu musun, dediklerinde ben bunu açıklayacağım, nasıl açacağım. Evet, asırlardır İstanbul'da kökenleri tabii ki İstanbul'a dayanan bir ailenin çocuğuyum, ferdiyim. Tabii, annem ve babamın iki ayrı farklı kültürden geliyor olması oldukça ilginç. Çünkü bir tanesi Osmanlı İmparatorluğu'nda hatırlarsanız Sefaradlar İspanya'dan kovulduğu zaman Osmanlı İmparatorluğu'na gelmişler ve yerleşmişler. Annemin kolu buradan geliyor ve önce Adrian'ın kenti Edirne olan Adrianopolis'te gelip yerleşiyorlar ve daha sonra da İstanbul'a geliyorlar. İstanbul'a gelip Ortaköy'de, ilk yerleşimleri Ortaköy'de daha sonra babam da tamamı ile babamın yani baba tarafı Selanik'ten geldiğini biliyoruz, ama anne tarafı tamamı ile kesinlikle İstanbullu yani fetih öncesinden kalan Rum sitesine bağlı bir aile. İşte annem ve babam, tabii ki Ortaköy'de buluşuyorlar ve böyle iki farklı etnisite, iki farklı kültür.

Günseli Kato: Kolay mı acaba evleniyorlar?

Eva Şarlak: Zor evleniyorlar.

Günseli Kato: Zor herhalde.

Eva Şarlak: O evlilik o kadar kolay olmuyor çünkü farklı iki kültür, farklı iki yani gerçekten dokular fakat bütün bu zorluklara rağmen evleniyorlar. Ortaköy tabii ki, işte bizim doğduğumuz yer. Ortaköy bizim öğrencilerimle bulduğum zaman (onu anlatıyorum) Ortaköy'den dere akardı. Yani şu an onlar kumpircilerde pek eğleniyorlar, ama Ortaköy'de bütün o derenin bulunduğu yerde şu an aslında dere boyu dediğimiz yerde dere akardı ve biz işte o dönmeleri gördüm tabii ki. Annem, bir memurdu. Annem nerede? İstanbul Teknik Üniversitesi'nde memurdu. Çünkü genç yaşta bir defa şey kaldı, öksüz kaldı ve anne baba erken ölüyor ve girip bir devlet memuru olarak İstanbul Teknik Üniversitesi'nde yazı işlerinde çalışmaya başlıyor. Tabii ki orada çalışmaya başlayınca annem bütün hocalarla, öğretim üyeleriyle birlikte olmaya başlıyor. Birlikte olmaya başlayınca da tabii, üniversite hayatı çok ilgisini çekiyor. Bu arada biz doğuyoruz kardeşim de ben de. Annem, beni Teknik Üniversitesi'ne götürüyor çalışırken küçücük yaşlarda ve

Günseli Kato: Koridorlarda.

Eva Şarlak: Evet, o koridorlarda ve hiç unutmam seksek oynuyordum yani vakit geçene kadar saati gelene kadar annemin. Tabii ki, benim için o koridorlar çok önemli. O seksek oynadığım yerler çok önemli. Çünkü çok sonra ben orada bir öğretim üyesi olarak o koridordan geçtim, bir profesör olarak o seksek oynadığım yerlerden (aynı duruyordu, kokusu aynıydı) ve öğrencilerimle buluştum. Bu tabii ki verebileceğim en önemli teşekkürlerden bir tanesi aileme. Bunun dışında tabii şeyde vardı yani biraz annem o öğretim üyelerinin o canlı hayatını hep görüyordu ve bizim de özellikle benim mutlaka eğitimci olmamı, kardeşimin eğitimci olmasını istiyordu ve babaannemle de biraz çatışırdı. 01

Kültürel çatışma burada biraz eğitimde çıktı sanırım. “Yapma! Niye bunlara bu kadar baskı yapıyorsun.” diye bir ağıldı. “Ne yapacaksın profesör mü yapacaksın bu çocukları?” derdi. “Evet” derdi “Ben yaşadığım müddetçe onları profesör yapacağım.” derdi ve böylece yalnızca tabii, benim hayatımda bu kültürlerin birleşmesi gerçekten mozaik. Mozaik denildiğinde gerçekten bunu çok içselleştirmem müthiş bir şey. Tabii, en ilginç tarafı da yani bu kompozisyondan sonra bir Konya Akşehir eşrafından gelen etnisitesi Türk olan bir kişiyle evlenmiş olmam.

Günseli Kato: Bravo ve işte iki evladınız, ikizleriniz var değil mi?

Eva Şarlak: Evet.

Günseli Kato: Konya Şahane bu ülkeyi seviyorum, efendim. Bu ülke müthiş, bu dünyada hiçbir yerde bulunmaz.

Eva Şarlak: Evet, bu kompozisyon gerçekten çok farklı. Onun için ben hep kutlanacak çok şeyimiz var evde. O bizim için tabii ki bu çok evde yoktur bu ayrıcalık çok var.

Günseli Kato: Birbirinize saygınız var bu çok önemli bir şey.

Eva Şarlak: Bu bir ayrıcalık.

Günseli Kato: Tabii, saygıyla bir arada yaşamının getirdiği İstanbulluluk böyle bir şey Türkiye böyle bir şey esasında.

Filiz Özer: Tabii.

Eva Şarlak: Yani öğrencilerimle de bulduğum zaman bu objektiviteyi çok rahatlıkla gözlemleyebiliyorlar ve ha tamam işte.

Günseli Kato: Özlenen.

Eva Şarlak: Bunu görebiliyorlar çünkü farklı kültürleri aynı anda o birleşimi siz onlara sunabiliyorsunuz ve farklı kompozisyonları rahatlıkla onlarla onlara aktarabiliyorsunuz. Bu çok önemli yani onun için ben İstanbul’un mutfağını da anlatabilirim.

Günseli Kato: Bize de anlatabilirsiniz bir gün. Ne kadar önemlidir İstanbul mutfağı tabii.

Eva Şarlak: Tabii, çok önemli bir şey.

Günseli Kato: Unutulmuş ve bilinmeyen ve farkında olmamızı sağlayan bu konuşmalar ve bu sözcükler bu ekranlar o kadar önemli ki ihtiyacımız var. Çünkü dünya başka bir tarafa gidiyor ve biz bazı değerlerden uzaklaşıyoruz. Kimliklerden uzaklaşıyoruz, unutuyoruz kendimizi bunları hatırlayarak kimlikler ve insan olduğumuzu hissetmemiz gerekiyor.

Eva Şarlak: Onu hissedemezsek gerçekçi olamıyoruz yani gerçek olamıyoruz. Onu çok iyi hissetmemiz lazım.

Günseli Kato: Çok teşekkürler Eva Hanım, biraz Hocama geçiş yapayım.

Sayın Balkan Naci İslimyeli, o bir hero. Ne söyleyebilirim ki efendim, dostluklarınız akademik dünyadaki farklı disiplinlerden birçok dostunuzun olması sizi tabii ki, katbekat daha şöhretli, daha yapıcı ve daha üretici yapmıştır eminim ki ben öyle görüyorum sizi. Şu aralar biraz kadınlarla ilgili bir sorunun sanat döndürülerek dönüşümünü kendi içinizde yaşıyorsunuz. Ben genellikle sanatçı dostlarımı burada ağırlamıyorum efendim. Çünkü sanat programları var, ama sizin bir ayrıcalığınız

var siz tarihle, sanatla, insanla çok, iç içe yaşadığınız için o giyinmeyi o insanı giyinmeyi nasıl hissederek bunu bir sanat haline getiriyorsunuz onu duymak istiyorum. İstanbul'da yaşadığınız için uzun yıllardır esasında Ege Bölgesi'nde geçmişiniz ve aileniz ama.

Balkan Naci İslimyeli: Aslında Doğu Avrupa'da.

Günseli Kato: Evet, Doğu Avrupa'da, Bulgaristan siz de göçmenlerdensiniz, lütfen efendim sözü size bırakayım.

Balkan Naci İslimyeli: Evet, valla İstanbul tabii, bir amaç hayatımızda ama büyük bir beslenme kaynağı aynı zamanda. İstanbul'u bugün de keşfedebilmiş değilim. Gerçi tanınmaz hale geldi, ama o yeni yapılanmayı ben İstanbul'a dâhil etmiyorum. İstanbul'un kendi kimliğini saklayabilen çok az bölgesi kaldı. Oralarda gezinmek babam da rahmetli hep çıkardı Bebek'teki evimizden o yaşta yürüye, yürüye Beşiktaş, Eminönü, Beyazıt'a kadar çıkardı.

Günseli Kato: Beyazıt'a kadar yürürdü?

Balkan Naci İslimyeli: Sabah çıkar, akşamda... Tabii, bu yürüyüş sporcu temposuyla değil, baka, baka hatıraları yaşaya, yaşaya, notlar ala, ala bütün geçmişi taranır o gezilerde bazılarına ben de katılırdım. En sevdiğimiz yerde Beyazıt Meydanı'ydı. Sezen'le flört ederken gençliğimizde evet, üniversitede o asistandı. Giderdim Tatbiki'den çıkardım tek otobüsle Beyazıt'a varır, onu alır, sahaflarda dolaşırız. O meşhur çınar altında otururuz, seyrederek. Cihat Burak, rahmetli çok sık gelirdi oraya, çok sık gelirdi çok sevdiğim insanlar gelirdi. Yani İstanbul'un aydınları İstanbul'un kalbinde yaşardı. Şimdi savrunuldu. İstanbul'un kalbi diye bir yer kalmadı. İstanbul'a meraklı insanda kalmadı. İstanbul, o kadar büyük bir kıskırtma alanı ki bir sanatçı için, o kadar çok şey barındırıyor ki ben öğrencilerime hayretle bakıyorum hatta dehşetle balkıyorum daha Topkapı'yı ziyaret etmemiş olanları var düşünebiliyor musun? Böyle dünyanın en zengin metropolünde yaşayın belli başlı şeylerde iki günlük turistlerin bile kendilerini görmekle yükümlü hissettikleri yerleri siz görmeyin. Nerede yaşıyorlar AVM'lerde geziyorlar vesaire.

Günseli Kato: Tabii, dünya değişti efendim, eğitimde değişti bir yerde. Biz bunu değiştirmeye uğraşan nesiliz. Onu devam ettirtmeye çalışan bir nesiliz bizim görevlerimizde bunlar. Siz de öğrencilerinizi bu yönde etkilemeye çalışıyorsunuz. Değer yargılarını yok etmeye çalışan bir sistem var dünyada. Onun altında ezilmememiz için zaten bu programı yapıyoruz yahut bütün nefesimizi bunun için tüketiyoruz. Sizler hep var olun inşallah.

Balkan Naci İslimyeli: Yani sanat için iki yol var. Biri insanın içinden gelen bir şey yani kimliği, personası çok önemli sanat için. İşin özgünlüğü, hakikiliği için bu olmazsa sanat olmaz zaten. Bir de dışarıdan gelen vizyon ama bu moda türükleriyle, magazin kültürüyle oluşan bir şey değil kentin tarihiyle, belleğiyle, hikâyesiyle oluşan bir şey. Sanıyorlar ki bu modernizmin dışında bir olay yani biz eskicilere gidiyoruz zannediyorlar. Halbuki hâlâ hayat o mekânlarda hatta yerin altına da inin diyorum kenar köşe mahallelere mesela underground yani İstanbul'un görünmeyen köşeleri ve oradaki hayatları inceleyerek bir şey ortaya koymaları. Bu çok önemli tabii, çocuklar hayretle dinliyorlar, takıyorum bazen peşime götürüyorum oralara. Korkanlar var "Yalnız gitmeyin o zaman ekip halinde gezinin." diyorum herhangi bir şeye karşı tehlikeye karşı. Yani çocukları yaşadıkları kentin içine dâhil etmek, onun bir bireyi sorumlusu olduğunu öğretmek bile başlı başına zahmetli bir iş.

Günseli Kato: Zannediyorum bu kente gelen yani bu kentin havasını ve ruhunu hissedebilmek için bu kentte doğmuş olmak lazım çok küçük yaşta gelmek lazım. Şimdi büyük bir göç var. Şehirli, şehirle kasaba arasında gidip gelen büyük bir kitle var. O kitleye yeni bir şehre çünkü üniversite

deyince herkesin aklına İstanbul geliyor ve İstanbul'da okumak istiyor. Ama üniversitenin içeriğinden ziyade bu ne diyelim pırıltılı hayatın içerisinde olmak için geliyor ve o mekânı da, üniversitesini de tanımıyor, mekânı da tanımadan mezun oluyor ve hiç oluyor esasında. Yani hayatta mezun oldu, ama bir şey yapamadı. Yapamaz onlara hayattan kopmuş manasına gelen "loser" bir şey söyleniyor ya kaybetmiş insanlar. Kaybetmemek için o şehri, o üniversiteyi, insanı tanımak lazım. Tarihsiz, geçmiştiz bir gelecek olamaz değil mi, efendim?

Balkan Naci İslimyeli: Şimdi bir ülkeye dinamizmini kazandıran göçlerdir; İç göç, dış göçler. Biz bir takım insanları İstanbul'a layık görmüyoruz, ama hayat davet ediyor. Yaşam kalitesinin yükselme hırsı ki Türklerde bu çok var ve çok önemli bir kalite kentlere doğru yöneltiyor bütün dünyada bu böyle hatta ülkeleri bir kent gibi düşünün daha yoksul bir ülkeden daha varıl bir ülkeye göç ediyorlar ve bunlar müthiş bir var oluş direnciyle geliyorlar.

Günseli Kato: Ama o şehri anlamak için bir edep, bir adap, bir motto, bir şeysi olması gerekiyor.

Balkan Naci İslimyeli: Evet, tabii ki ama birdenbire olmuyor bu bir, iki jenerasyon geçiyor.

Günseli Kato: Almanya'da da öyle değil mi?

Balkan Naci İslimyeli: Ama bunların hikâyeleri biz ne dersek diyelim, bunların hikâyeleri Türkiye'nin en gerçek hikâyeleri. Onların evrilmişlerini görmek.

Günseli Kato: Evet.

Balkan Naci İslimyeli: Hayata intibak ederken yaptıkları sürçmeleri, yaşadıkları dramları izlemek ki sanatın konularından biri mesela sinema.

Eva Şarlak: Sinema bunu alıyor, evet.

Balkan Naci İslimyeli: Eee Batı'da da dikkat ederseniz konformist bir kültür artık Avrupa neredeyse kendinden sıkılmış.

Eva Şarlak: Sinema bunu alıyor, evet.

Günseli Kato: Ama arada kalınıyor ömür çok kısa çünkü hani.

Balkan Naci İslimyeli: Ha doğru, doğru.

Günseli Kato: Çıktığı yerle geldiği yer, hayatı yaşamaya başladığı yer arası o kadar kısa bir ömür ki esasında ona adapte olmadan bir yerde ömür bitiyor. Hani görmeden, Topkapı Sarayı'nı görmeden ömür bitiyor. Onu söylemek istiyorum bunun için bir matematik bir kurgu yapmamız lazım bu çocuklara bunu aşılabilir için. Sırf sanat okuyanlar için söylemiyorum tabii. Burada yaşayan bütün jenerasyonlar için çalışmaya gelen için daha bilinçli ve farkında olarak yaşamının bir zevki ve konforu vardır hayatta. Bilerek yaşamak, bilinçli yaşamının getirmiş olduğu huzur ve mutluluk vardır.

Balkan Naci İslimyeli: Tutup sürükleyeceksin başka yolu yok yani bir tavsiyeyle olmuyor.

Günseli Kato: Siz buyurun devam edin Hocam, ben çay getiriyorum size.

Filiz Özer: Bir de şöyle bir şey var tabii, tarihe şans tanımıyorlar yani eski Günseli Hanım'ın söylediği gibi Topkapı Sarayı'nı bilmiyor. Bilmiyor çünkü şans tanımıyor. Bir de İstanbul'u sevmiyor buraya aile gelmiş bir şeyler elde edip geri gidecek. Gidemeyecek trajedi orada. Onlar burada ve

onlara bizim burayı sevdirmemiz lazım. Mesela biraz önce sizin anlattığınız İstanbul benim çocukluğumda yaşadığım İstanbul ama o yok artık geri gelmeyecek.

Balkan Naci İslimyeli: Ama bakın onlar taşrayı da bilmiyorlar. Taşrada da o kadar büyük değerler var ki.

Günseli Kato: Hah, işte onları da keşfetmesi lazım.

Filiz Özer: Tabii.

Balkan Naci İslimyeli: O değerleri massedip onlarla göç etseler İstanbul'a çok daha büyük katkıları olacak. Belki de İstanbul'u elitizmden hatta snobizmden belli kesimlerin kurtaracaklar. Bir ara böyle bir şey vardı İstanbulluluk içinde iğreti bakılan bir rafinelik eleştirilen bir şeydi o. Aslında o artık yok oldu aranan bir şey haline geldi, ama İstanbul'u terbiye eden örneklemeler onların tarafından icra edilen Anadolu'da da öyleydi.

Anonim: Evet.

Balkan Naci İslimyeli: Babam memurdu biz birkaç kent değiştirdik. Devlet memurlarının büyük bir itibarı vardı, esnaf kapının önüne çıkardı selamlardı filan. Şimdi arkalarını dönüyorlar. Milli piyango satan devlet memurları vardı emekli geçinemiyor filan. Yani para değerleri öyle bir harcadı ki, öyle bir gömdü ki üstünde bir şey kalmadı. Sizin Ayasofya gibi sadece gecekondü kaldı.

Filiz Özer: Benim ilkokul kitabım bir milyonun altında diyordu bu şehir için. Benim hayatımda oldu bu asimile edemedik yani İstanbul onları İstanbullu yapamadı.

Eva Şarlak: Bu çok önemli evet.

Filiz Özer: İdealleri ve sevdikleri yer öbür taraf. Gidemezler bir kere ikinci kuşak üçüncü kuşağı götüremezler birlikte. Onun içinde mutlaka sevdirmemiz lazım, mutlaka anlatmamız lazım ve de bilmiyorum ne yapmak gerekiyor. Ben öğrencilerime hep soruyorum gidin tarihe şans tanıyın ve doğruyu öğrenin çünkü yani romantik birtakım filmlerden şuradan buradan veya işte nereden olursa Hollywood dizilerinden, Hollywood şeylerinden mesela bir harem şey var fikri. Tamamen yanlış!

Günseli Kato: Evet çok yanlış.

Filiz Özer: Ama inanıyor.

Balkan Naci İslimyeli: Ama Batı istediği gibi görür tabii, Doğu'yu oryantalizm.

Eva Şarlak: Ama yani tabii ki ben öğrencilerimle buluşup bol, bol bu gezileri yapıyorum.

Günseli Kato: Biz, bu grup böyleyiz.

Eva Şarlak: Öyle azınlık bir şeyde kalıyor tabii ki çok farklı ama geçen gün bunu yaptık Ayasofya'ya gittik Hipodrom. İşte bütün o Hipodromu bütün o bölgeyi gezerken aslında çok enteresan çok ta ilginç bir şey geldi başımıza. Bizi Gülhane Parkı'nın altında bıraktı servis yalnız İstanbul'u çok iyi biliyorlar, mesafeleri çok iyi biliyorlar. Çünkü indik neyse ben sesimi çıkartmadım ben yürürüm yukarıya kadar hemen googlemapi çıkarttı hocam 1.5 kilometre.

Günseli Kato: İşte onları çok iyi biliyorlar.

Eva Şarlak: Hocam yürünür mü 1.5 kilometre!

Günseli Kato: Bir de tembeller, evet. Ne kadar yol yürürdük yürünmeyecek yol da var Beşiktaş'la Tatbiki Mimar Sinan arasında yürümek çok basit bir şey olması lazım genç için ama 1 kilometre.

Eva Şarlak: Hocam, nasıl çıkacağız? Şeyde çok şekerdi bana servisi götüren şoför bey dedi ki; "Hocam, Hocam inin buralarda gezinirken," bende ne hocası, hiçbir şey" "burada gezinirken yukarı doğru çok tarihi şeyler var"

Günseli Kato: Öyle mi diyor?

Balkan Naci İslimyeli: Hoca olduğunu bilmiyor. Biraz ayrıksı görünen tiplere hoca diyorlar.

Günseli Kato: Ama öğretiyor da ya okuldan almış servis esasında hocam size öğretmeye çalışıyor,

Eva Şarlak: "Burada inin, çok güzel yukarıya doğru giderken tarihi yerleri görürsünüz." diyor.

Balkan Naci İslimyeli: Bakın Günseli'nin ilk sorduğu soruya geleceğim buradan bir kentin gelişmesi için kadının kent trafiğine bütün benliğiyle girmesi lazım. Çünkü rehber o, kent rehberi o. Kentin hakimleri kadınlar gittikleri yerlere kalite, nezihlik getiren ve onu sosyalleştiren hem düzen olarak hem moral olarak hem aksesuarlarıyla kente bir şeyler katanlar onlar. Kadınlar hayatın içinden çekildikçe o kentin, o ortamın gelişmesi, düzelmesi mümkün değil.

Filiz Özer: Çok doğru bir saptama. Amerika'da koruma yani eski eserleri koruma kadınlarla başlamış Savannah kentinde kadın örgütleriyle başlamıştır Amerika'da bile. Bugün mesela Savannah'ya gidenler hayran kalıyor herkes eski elbiseler giyiyor, bütün evlerini korumuşlar vesaire. Kadınlarla başlamış.

Balkan Naci İslimyeli: Sanatta öyle.

Eva Şarlak: Sanatta öyle, tasarımlar.

Balkan Naci İslimyeli: Sanatı kadınlar izliyor, kitapları en çok kadınlar okuyor. Kocaları soruyor tek seçici jüri üyesi gibi "Gittin mi?" diyor, "Gittim" "Nasıldı?" "İyiydi, iyiydi" "Belli yüzünden gitmeyeyim ben." diyor.

Anonim: Ay çok hoş,

Balkan Naci İslimyeli: Anlatabiliyor muyum önseçici olarak ev kadınları kullanılıyor.

Günseli Kato: Ama tarihte kadınlar işte Anadolu medeniyetlerine bakarsak Osmanlı'daki kadınların vakıf kurması değil mi?

Filiz Özer: Tabii.

Günseli Kato: Vakıfların müthiş bir kurgu var onun içerisinde. Hem yediyor, içiriyor, öğretiyor kadınlar kalkandırıyor.

Balkan Naci İslimyeli: Sonunda eylemin sonunda aileye para girmiyorsa erkek o işte gönüllü olarak çalışmıyor sonuç olarak para getirmesi lazım. Kadınsa tam aksine eve moral güçle geliyor, değerlerle geliyor. Onlarla besliyor pırasadan daha çok önem veriyor meyveden, yemekten daha çok önem veriyor. Onun için kadın sergisini niye açtığıma gelirsek dokuz tane çok değerli arkadaşımın beraber açtım ve erkeklerin kadınlara bakışını değiştirme amacıyla. Tabii, bu sembolik bir şey sadece erkek sanatçıları seçtim. Böyle bir riske girdim ve kadın sanatçıların beni anlayacağını bildiğim için çünkü Türk sanatında kadınlar çok ilerde hatta erkeklerden de ileride.

Anonim: Evet, çağdaş Türk sanatı.

Balkan Naci İslimyeli: Çok ilerdeler harika şeyler yapıyorlar fakat genel sorunlarından Türk resminin, Türk sanatının genel sorunlarından hiçbiri kolay sıyrılamıyor erkeklerde kadınlarda. Onlar nedir genç kuşaklarda daha çok kendi benlikleri dışındaki etkilerle, efektlerle oyalanmaları ve bu efektleri besleyen bir piyasa ekonomisinin onları kısılcasına alması. Yani başarıyı satmak olarak görüyorlar.

Anonim: Yaa, evet.

Balkan Naci İslimyeli: Başarıyı satmak olarak görünce... Geçen gün bir dosya getirdi bir hanımefendi yani baktım kusursuz, fırçası çok iyi, renkler çok iyi ama hepsi böyle çok güzel kadın imajları. İşte kozmetik reklamlarından çıkma güzel tipler yaa bunların hayatla ilgisi yok, bunlar yaşamıyor. Aslında o sektörde de yaşamıyor zaten onlara yaşamayan bir güç, bir merteye vermek için o kadar uğraşıyorlar photoshoplarda mükemmel hale getirmek için. Onlar yaşayan tipler değil onlar fantastik tipler. Bunlarla oyalanmayın hakiki şeyler yapın. O da sizin içinizdeki kaynaktan başlayın dışa doğru akın. Bu sergide de her erkek ben hiç küratör olarak herhangi bir baskı yapmadım. Kendi dünya görüşü içinde çünkü biliyorum ki her erkeğin hayatında kadın en önemli şey istediği kadar kabul etsin, reddetsin, kavga etsin, kaçsın, dalaşsın ama kadın en önemli figür. Çocukluğundan başlıyor erişkinliğine kadar en iyi insani ilişkileri onlarla kurabiliyor, öğrendiği her şey onlardan. Bunun için itiraf etmelerine lüzum yok hayatın gerçeği bu. Güzel işler çıkardılar metinlerle de besledik sergiyi.

Günseli Kato: Bu döneme de çok uygun ve herkesin de duyan dostlarımızın ve gençlerin bunu sembolik olarak ama içinde ağır bir felsefesi olan bir sanat şöleni diyelim buna sadece ben sergi lafından da pek haz eden biri değilim.

Anonim: Evet.

Günseli Kato: Sanat olayı diyelim gidip görülesi Balkan Naci'nin elinin dediği her şey müthiştir ve seyircilerime de onu söylemek isterim lütfen girin googleden ve inceleyin bu aziz dostumuzu. Neler yapmış bu zamana kadar, hep ilkleri yapmışınızdır Sayın Hocam, ilkleri yapmak ta kolay bir şey değildir.

Balkan Naci İslimyeli: Evet.

Günseli Kato: Dünyada ilkleri yapmak çok zor yoksa arkasından bir sürü kopyası gelebiliyor. Tabii ki insanlar sanatçılar kopya ederekten bir şeyleri yürütmeye çalışıyorlar. Balkan Naci, tarih açısından sanat tarihi açısından önemli bir yere sahip. Gurur duyuyoruz Hocam sizinle övünüyoruz.

Balkan Naci İslimyeli: Teşekkür ederim, yani sanat aslında risk almak. Hayatın önünüze getirip koyduğu değerlere ne katabileceğinizi, o değerlerle çarpışarak gerektiğinde ortaya koymak.

Günseli Kato: Evet.

Balkan Naci İslimyeli: Yani yeni bir vizyon, yeni bir risk alanı yaratmak bunu yapmadığınız zaman eksik kalıyor. Ama bu kişiliğinizden başlıyor yani sizin temsil ettiğiniz birikimden başlayıp süren bir şey. Onun için eğitimde kaldım.

Günseli Kato: Çok iyi ettiniz, olsun, olsun.

Balkan Naci İslimyeli: İşlerimi dönem, dönem aksatmasına rağmen yetişen çocuklarla gurur duyuyorum onlar bu sergide de var.

Günseli Kato: Ne güzel, ne güzel.

Balkan Naci İslimyeli: Dört tanesi.

Eva Şarlak: Evet, evet öğrencilerimiz var.

Günseli Kato: Türkiye'deki önemli bir fakültesiniz, siz güzel sanatlar fakültesisiniz. Her yerde gereksiz olduğunu savunanlardanım güzel sanatlar fakültesi bu kadar çok olmaz seçilmişlerin okuludur ama Işık Üniversitesi hakikatten çok önemli bir misyon taşıyor ve çok değerli hocalarımızın elinde geliyor bu çocuklar.

Balkan Naci İslimyeli: Bakın hayatın getirdiği eksiklikleri, yanlış seçimleri, kötü kaderi bir anlamda telafi imkânı sağlayan yüksek lisans ve doktora bölümleri var.

Eva Şarlak: O tabii çok önemli.

Balkan Naci İslimyeli: Yani her meslekten hocam sizi bile alabiliriz, Yani hikâyelerini dinlediğim zaman o kadar mutlu oluyorum ki ben. Kadın yanlış yönlendirilmiş aile "Aman kızım, aman oğlum," Babam da derdi; "Mühendis ol da, sen yine resmini yaparsın."

Filiz Özer: Benim kendi doktora öğrencilerim mesela endüstri mühendisi var ve çok ta başarılı oldu. Şimdi iki, üç kitabı var. İstanbul hanları üzerine benle doktora yaptı.

Günseli Kato: Yani farklı disiplinlerden sonradan sanat yapanlar çok daha başarılı olmuyor mu hocam?

Balkan Naci İslimyeli: Engellenmiş insanların bir patlaması oluyor.

Filiz Özer: Yaşı da önemli değil sanatta.

Günseli Kato: Yaşı da önemli değil sanatta.

Balkan Naci İslimyeli: Yaş önemli şu anlamda o yaşam birikimiyle başladığımız zaman sanata kolay kapatıyorsunuz aradaki mesafeyi. Çünkü hayatınız bir öğreti başlı başına. Yaşadığımız her şey o biçimlerde çıkmaya başlıyor, cüretiniz artıyor, itiraf gücünüz artıyor, gizlemiyorsunuz, saklamıyorsunuz.

Günseli Kato: Müthiş bir şey,

Balkan Naci İslimyeli: Baskılarla zaten mücadele etmişsiniz dolayısıyla özgürleşme döneminde bir ödül oluyor.

Filiz Özer: Bir de büyük bir birikim getirebiliyorlar yani değil mi?

Eva Şarlak: Özellikle tıp doktorlarını çok görüyoruz.

Günseli Kato: Doktorların çoğu da zaten kabiliyetlidir. Onların hep sanata bir meyili var.

Eva Şarlak: Evet, evet. Tıp doktorlarının doktora yaptığını yani bizde doktora yapan çok tıp doktoru var ve çok başarılı şeyler veriliyor. Tabii, o belli yaş birikimi Balkan Hocamın da söylediği gibi çok farklı bakış açıları getirebiliyor, farklı sentezler yaratabiliyor. Bu nedenle çok iyi doktoralarda çıkıyor tezler.

Günseli Kato: Bir de sizin öğrencilerinizle o öğrencilerin bir arada olması da çok enteresan.

Eva Şarlak: O da çok ilginç.

Günseli Kato: Tabii birbirlerine ne kadar o gençlerin enterese olması ve neler yapıldığını şaşkınlıkla izlemeleri.

Eva Şarlak: Özellikle bilimsel hazırlıkta tabii bunu yapıyorlar birleşebiliyorlar, buluşabiliyorlar. Birbirleriyle çok güzel alışverişleri oluyor. Tabii, bunları biz mesela Hocamla birlikte tez yönettik çok gülüyorduk. Çünkü işte hibrit motifler üzerine son yargı sahneleriyle işte kıyamet sahneleri arasında.

Filiz Özer: Bunu ben söyleyeceğim, Eva tenkit ediyor, ben duruyorum, gülüyorum birdenbire kendimi dinliyor gibi oldum dedim.

Eva Şarlak: Usta, çırak.

Filiz Özer: Çünkü Eva'nın bütün söyledikleri.

Eva Şarlak: Aynısını söylüyor yani çok, çok gerçekten başarılı tezler çıkıyor bu bizim için çok önemli. Tabii, bu arada da iletişimde çok önemli, bunu siz bana hani bu unvan, unvan değil idareciliktir, yöneticiliktir ama önemli olan birlikteliktir. Siz oturup ta dışarı çıkmazsanız, kapınız açık olmazsa her an, her dakika çalıştığınız arkadaşlarınızla. Çünkü ben kendime hep derim "Primus inter pares" eşitler arasında birinci ve ben onlarla birlikteyim, ben eşitim ve çok onlardan farklı değilim.

Günseli Kato: Esas noktası bu, çok önemli.

Eva Şarlak: Esas noktası budur ve ne yazık ki çok az bu fikre sahip olanlar oturdun yerden bu işler olmaz yani öğrenciye dokunmalı, öğrenciyle birlikte olmalı.

Günseli Kato: Tabii, tabii.

Eva Şarlak: Öğrenciyle birlikte yemek yemeli, öğrenciyle birlikte kahve içmeli. Onun için bir gün size belki de bir arada konuşmuştuk. Bir gün koskocaman şeyle geldi. Dekanlığa kedi getirmiş, hastalanmış (kediler bu arada çok güzel bir sergimiz olacak kediler üzerine Balkan Hocamız yine küratör) Kedi hastalanmış tak diye girdi. Bu arada da bizim herhalde orada daireden biri vardı; "Aman! Dekanın odasına böyle girilir mi?" Yani tabii ki girilir kedileri çocuk benden yardım istiyor. Onun için iletişim dünyanın en önemli aracı ve bu sadece insana dokunarak olur.

Günseli Kato: Dolayısıyla dokunma zamanı bitti işte bu dijital ortam. Biz o dokunmayı tekrar öğretebilmek için elimizden geleni hayır bu dijital ve herkesin elindeki o malzemelerden dolayı.

Balkan Naci İslimyeli: Bir güzel sanatlar fakültesi dekanının kasın olması bile başlı başına özendirici bir şey. Hele de sanata aşına biri olması hakikatten.

Günseli Kato: Çok şükür üniversitelerimizde.

Balkan Naci İslimyeli: Hakikatten öyle.

Günseli Kato: Kadın öğretim görevlilerinin olması.

Balkan Naci İslimyeli: Komünükatif oluyor kadınlar daha, kolay ilişki kuruyorlar. Erkekler o sert takım elbiseleriyle içine kabul etmiyorlar kolay, kolay bir şey. Onun kırılması lazım. Şimdi genç nesil gayet güzel gülmesini biliyor bir defa eskiden erkekler gülmezdi. Şimdi kahkahayla gülüyorlar, yemek öğrenmeye başladılar.

Anonim: Evet, evet, tabii.

Balkan Naci İslimyeli: Çoğu evlenmiyor sözüm meclisten dışarı yani bunu ben olumlu bir şey olarak ta görüyorum. Demek ki kendilerini.

Günseli Kato: Kendilerine yetmeyi öğreniyorlar.

Balkan Naci İslimyeli: Bireysel bir hayatı sürdürebilecek bir yetkinliğe hazırlamışlar.

Günseli Kato: Bakalım neler göreceğiz?

Balkan Naci İslimyeli: Kızlar istiyor mu onlar da istemiyor. Bu bir bireyselleşme sürecinin göstergesi. Ekonomik yanı da var tabii.

Günseli Kato: Tabii, hocam biraz daha tarihe girelim yalnız tarih yani hocamız yanımızdayken son beş dakika. Bitti program yani biz üniversiteyi konuştuk, öğrencileri konuştuk, sanat ama Hocam bu tarih ve tarihi yarımadaadaki Ayasofya, Topkapı Sarayı'ndan biraz bahsedelim tarihle bitirelim.

Filiz Özer: Topkapı Sarayı hakkında da bilenen yanlışları düzeltmek için onu da yani günlerimiz gider. Çünkü filmlerden başka maalesef Hollywood filmlerinin harem anlayışını kabul etmişiz maalesef. Onu master öğrencilerine yalnız onlar çünkü bu meslektaşım onlarla çok Topkapı Sarayı'nın kapalı yerlerini de gezdik, etüt ettik. Şöyle söyleyeyim Topkapı Sarayı'nın bugün olduğu gibi elden geçmesi lazım ve eski tarihi canlandırmamız lazım. Şu anda bir tiyatro dekorudur orası mesela çiçek olmaması gereken yerde çiçek var çiçek olması gereken yerde çiçek yok.

Günseli Kato: Bunu normal insan algılayamaz.

Eva Şarlak: Yuka

Günseli Kato: Yuka da var mı?

Filiz Özer: Var tabii 3. avluda yukalar var.

Günseli Kato: Dikilmiş mi toprağa?

Filiz Özer: Tabii, tabii onların sökülmesi lazım gece 24:00'den sonra sökmek lazım çünkü gazetelerde herhalde şeye çıkardık. Yukaları söküyorlar diye.

Günseli Kato: Ağaç dikmiyorsunuz yukaları söküyorsunuz.

Filiz Özer: Hercai menekşe, papatyalar. Şimdi düşünün padişahın ayakkabılarının altındaki çiviler gümüş papatyaya bakar mı yani sarayında papatya görür mü? O laleler, o güller ancak mesela şimdi 1. avluya, 1. avlu herkes girebiliyor. Orada bir kasır var ufak herkes oraya dilekçe bırakabiliyor. 2. avlu tamamen çiçeksizdir çimen kesinlikle yok. Neden? Oraya her Divan günü ki bu 4 ila 7'dir yeniçeriler girer ve Divan'dan çıkan vekiller yeniçeriler birlikte çorba içerler ve orası askeri avlu askerler girip çıkıyor, girip çıkıyor ve bu çorba kazanları şu yükseklikte 20. yüzyılın başında bile o tümsekler yerindeydi anladığıma göre anlatanlar var çünkü. Onların üzerine kazanlar konuyor ve Divan heyetiyle askerler birlikte çorba içiyorlar.

Günseli Kato: Hocam 1 dakikamız var, sözünüzü bitirin, bunun için ayrı bir program yapacağız.

Filiz Özer: Tamam, Divana eğer kızıyorlarsa tekmeleyip deviriyorlar. İşte kazan kaldırmak. Bizim kazan kaldırma şeyimiz buradan gelir. Başka kazanla ilgili gene oradan gelen deyimlerimiz de var ama hoşafın yağı kesildi gibi onu başka programa bırakalım.

Günseli Kato: Evet, bu Topkapı Sarayı bitmez tabii ki bitmez değil başlamadık bile. Efendim, bu Topkapı Sarayı için ayrı bir program sizden söz alıyorum. Çok teşekkür ederim bitti programımız. Herhalde çok mutlu oldunuz değil mi? Seyircilerim, görüşmek üzere.

***** Video burada sona eriyor. *****